TIESAS SPRIEDUMS (sestā palāta)

2016. gada 15. decembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Civiltiesiskās atbildības apdrošināšana saistībā ar mehānisko transportlīdzekļu izmantošanu un kontrole saistībā ar pienākumu apdrošināt šādu atbildību — Direktīva 2000/26/EK — 4. panta 5. punkts — Apdrošināšanas sabiedrība — Atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvis — Pietiekamas pārstāvības pilnvaras — Uzaicinājums ierasties tiesās uz lietas izskatīšanu

Lieta C-558/15

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Tribunal da Relação do Porto* (Porto Apelācijas tiesa, Portugāle) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2015. gada 29. septembrī un kas Tiesā reģistrēts 2015. gada 2. novembrī, tiesvedībā

Alberto José Vieira de Azevedo ,

Maria da Conceição Ferreira da Silva ,

Carlos Manuel Ferreira Alves ,

Rui Dinis Ferreira Alves ,

Vítor José Ferreira Alves

pret

CED Portugal Unipessoal Lda ,

Instituto de Seguros de Portugal – Fundo de Garantia Automóvel ,

piedaloties

Instituto de Seguros de Portugal – Fundo de Acidentes de Trabalho .

TIESA (sestā palāta)

šādā sastāvā: Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*] (referents), kas pilda palātas priekšsēdētaja pienākumus, tiesneši A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*] un S. Rodins [*S. Rodin*],

ģenerāladvokāts P. Mengoci [*P. Mengozzi*],

sekretārs A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

* * Tiesvedības valoda – portugāļu.

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Instituto de Seguros de Portugal – Fundo de Garantia Automóvel* vārdā – *G. Ribeiro* un *T. Andrade*, *advogados*,

— Portugāles valdības vārdā – *L. Inez Fernandes* un *M. Figueiredo*, kā arī *M. Rebelo*, pārstāvji,

— Eiropas Komisijas vārdā – *P. Costa de Oliveira* un *K.-P. Wojcik*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2016. gada 19. oktobra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 16. maija Direktīvas 2000/26/EK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz transportlīdzekļu lietošanas civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu, ar kuru tiek grozītas Padomes Direktīvas 73/239/EEK un 88/357/EEK (Ceturtā direktīva par mehānisko transportlīdzekļu apdrošināšanu) (OV 2000, L 181, 65. lpp.), ar grozījumiem, kas izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 11. maija Direktīvu 2005/14/EK (OV 2005, L 149, 14. lpp.) (turpmāk tekstā – "Direktīva 2000/26"), 4. panta 4., 5. un 8. punktu.

2 Šis lūgums tika iesniegts tiesvedībā starp *Alberto José Vieira de Azevedo* un *Maria da Conceição Ferreira da Silva*, kā arī *Carlos Manuel Ferreira Alves*, *Rui Dinis Ferreira Alves* un *Vítor José Ferreira Alves* pret *CED Portugal Unipessoal Lda* (turpmāk tekstā – "*CED*") un *Instituto de Seguros de Portugal – Fundo de Garantia Automóvel* (Portugāles Apdrošināšanas institūts – Mehānisko transportlīdzekļu garantijas fonds) (turpmāk tekstā – "Mehānisko transportlīdzekļu garantijas fonds"), par *CED* – transportlīdzekļa, kas izraisījis ceļu satiksmes negadījumu, īpašnieces apdrošināšanas sabiedrības pārstāvja – statusu tā uzaicināšanai ierasties tiesās uz lietas izskatīšanu.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

3 Ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 16. septembra Direktīvu 2009/103/EK par civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu saistībā ar mehānisko transportlīdzekļu izmantošanu un kontroli saistībā ar pienākumu apdrošināt šādu atbildību (OV 2009, L 263, 11. lpp.) ir kodificētas piecas direktīvas, kas bija pieņemtas, lai tuvinātu dalībvalstu tiesību aktus par mehānisko transportlīdzekļu obligāto apdrošināšanu.

4 Tomēr, tā kā pamatlietas rašanās fakti iestājās 2007. gadā pirms Direktīvas 2009/103 stāšanās spēkā, šeit atbilstošās tiesību normas joprojām ir normas, kas it īpaši ietilpst Direktīvā 2000/26.

5 Saskaņā ar Direktīvas 2000/26 preambulas 8. apsvērumu Eiropas Savienības likumdevējs ir vēlējies cietušajām personām, kuras cietušas transportlīdzekļa ceļu satiksmes negadījuma dēļ, garantēt līdzvērtīgu attieksmi neatkarīgi no tā, kurā vietā Eiropas Kopienā negadījums noticis.

6 Turklāt Direktīvas 2000/26 preambulā ir ietverti šādi apsvērumi:

"(10) Tas dod cietušai personai tiešas prasījuma tiesības pret atbildīgās personas apdrošināšanas sabiedrību.

(11) Cietušajām personām, kas cietušas zaudējumus vai guvušas miesas bojājumus tādā transportlīdzekļa ceļu satiksmes negadījumā, uz kuru attiecas šī direktīva un kurš noticis valstī, kur viņi nedzīvo, viens apmierinošs risinājums varētu būt tiesības iesniegt prasības pret atbildīgās personas apdrošināšanas sabiedrības iecelto atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvi dalībvalstī, kur viņi dzīvo.

(12) Šis risinājums dotu iespēju personām, kas cietušas zaudējumus ārpus savas dzīvesvietas dalībvalsts, izmantot sev pazīstamas procedūras.

(13) Sistēma, ka atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvis ir cietušās personas dzīvesvietas dalībvalstī, neietekmē ne materiālo tiesību normas, kuras piemēro katrā atsevišķā gadījumā, ne jautājumu par jurisdikciju.

(14) Personai, kas cietusi zaudējumus vai guvusi miesas bojājumus, tiešas prasījuma tiesības pret apdrošināšanas sabiedrību ir loģisks papildinājums minēto pārstāvju iecelšanai un uzlabo tiesisko stāvokli personām, kuras cietušas transportlīdzekļa ceļu satiksmes negadījumos ārpus minēto personu dzīvesvietas dalībvalsts.

(15) Lai novērstu nepilnības, būtu jāparedz, ka dalībvalsts, kur apdrošināšanas sabiedrība ir licencēta, pieprasītu sabiedrībai iecelt pastāvīgus atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvjus, kas dzīvo vai ir reģistrēti pārējās dalībvalstīs, uzdodot viņiem apkopot visu vajadzīgo informāciju, kura saistīta ar prasībām, kas rodas pēc šādiem negadījumiem, un piešķirot viņiem pietiekamas pilnvaras pārstāvēt apdrošināšanas sabiedrību, ietverot kompensāciju izmaksu; atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvjiem jābūt piešķirtām pietiekamām pilnvarām pārstāvēt apdrošināšanas sabiedrību attiecībās ar personām, kas cietušas negadījumos, un pārstāvēt apdrošināšanas sabiedrību valsts iestādēs un vajadzības gadījumā tiesās, ciktāl tas atbilst starptautiskām privāttiesību normām par jurisdikcijas noteikšanu.

(16) Atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvjiem nevar piešķirt jurisdikciju tiesās cietušas personas dzīvesvietas dalībvalstī, ja to neparedz starptautiskās privāttiesību normas par jurisdikcijas noteikšanu.

(16.a)) Saskaņā ar 11. panta 2. punktu, skatītu saistībā ar 9. panta 1. punkta b) apakšpunktu Padomes 2000. gada 22. decembra Regulā (EK) Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās [(OV 2001, L 12, 1. lpp.)], cietušās puses var sākt tiesvedību pret civiltiesiskās atbildības apdrošinātāju tajā dalībvalstī, kurā tām ir domicils.

[..]"

7 Atbilstoši Direktīvas 2000/26 1. panta 1. punkta pirmajai daļai:

"Šīs direktīvas mērķis ir noteikt īpašus noteikumus, kas piemērojami cietušajām personām, kurām ir tiesības uz kompensāciju par jebkuriem zaudējumiem vai miesas bojājumiem, kas radušies negadījumos, kuri notikuši dalībvalstī, kas nav cietušās personas dzīvesvietas dalībvalsts, un ko radījusi tādu transportlīdzekļu lietošana, kuri ir apdrošināti un parasti atrodas dalībvalstī."

8 Šīs direktīvas 3. pantā ir paredzēts – katra dalībvalsts nodrošina, ka negadījumos šo noteikumu izpratnē tās 1. pantā minētajām cietušajām personām ir tiešas prasījuma tiesības pret apdrošināšanas sabiedrību, kas sedz attiecīgās personas civiltiesisko atbildību.

9 Atbilstoši minētās direktīvas 4. pantam, kura nosaukums ir "Atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvji":

"1. Katra dalībvalsts veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka visas apdrošināšanas sabiedrības, kas apdrošina pret riskiem, kuri pieder pie [Padomes 1973. gada 24. jūlija] Direktīvas 73/239/EEK [par normatīvo un administratīvo aktu koordināciju attiecībā uz uzņēmējdarbības sākšanu un veikšanu tiešās apdrošināšanas nozarē, kas nav dzīvības apdrošināšana (OV 1973, L 228, 3. lpp.)] pielikuma A punktā norādītās 10. nozares, izņemot pārvadātāju atbildību, ieceļ atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvi katrā dalībvalstī, kur tās saņēmušas oficiālu atļauju. Atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvis atbild par to prasību nokārtošanu, kas rodas pēc 1. pantā minētajiem negadījumiem. Atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvis dzīvo vai ir reģistrēts dalībvalstī, kurā viņš ir norīkots.

[..]

4. Atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvis savāc visu nepieciešamo informāciju saistībā ar prasību nokārtošanu un veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai vienotos par atlīdzības prasījumu nokārtošanu. Prasība iecelt atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvi nekavē cietušai personai vai viņa apdrošināšanas sabiedrībai iesniegt prasību tieši pret personu, kas izraisījusi negadījumu, vai tās apdrošināšanas sabiedrību.

5. Atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvim ir piešķirtas pietiekamas pilnvaras pārstāvēt apdrošināšanas sabiedrību attiecībās ar cietušajām personām 1. pantā minētajos negadījumos un pilnībā apmierināt viņu [kompensācijas] prasības. Viņiem jābūt iespējai iepazīties ar lietu cietušās personas dzīvesvietas dalībvalsts oficiālajā(-s) valodā(-s).

6. Dalībvalstis, nosakot attiecīgus efektīvus un sistemātiskus finansiālus vai līdzvērtīgus administratīvus sodus, trijos mēnešos pēc dienas, kad cietusī persona ir iesniegusi kompensācijas prasību vai nu tieši tās personas, kura ir izraisījusi negadījumu, apdrošināšanas sabiedrībai, vai tās atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvim, paredz pienākumu

a) tās personas, kura ir izraisījusi negadījumu, apdrošināšanas sabiedrībai vai tās atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvim piedāvāt pamatotu kompensāciju gadījumos, kad atbildība nav apstrīdama, un ciestie zaudējumi ir noteikti, vai

b) apdrošināšanas sabiedrībai, kam kompensācijas prasība adresēta vai atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvim sniegt pamatotu atbildi par prasības punktiem, ja atbildību noraida vai tā nav bijusi skaidri noteikta, vai ciestie zaudējumi nav pilnībā noteikti.

Dalībvalstis pieņem noteikumus, lai nodrošinātu, ka tad, ja piedāvājums nav sniegts trijos mēnešos, jāmaksā procenti par kompensācijas apjomu, ko cietušai personai piedāvājusi apdrošināšanas sabiedrība vai piespriedusi tiesa.

[..]

8. Atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvja norīkošana pati par sevi nav filiāles atvēršana [Padomes 1992. gada 18. jūnija] Direktīvas 92/49/EEK [par normatīvo un administratīvo aktu koordinēšanu attiecībā uz tiešo apdrošināšanu, kas nav dzīvības apdrošināšana, ar kuru groza Direktīvu 73/239/EEK un Direktīvu 88/357/EEK (Trešā nedzīvības apdrošināšanas direktīva) (OV 1992, L 228, 1. lpp.),] 1. panta b) punkta nozīmē un atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvi neuzskata par iestādi [Padomes 1988. gada 22. jūnija] Direktīvas 88/357/EEK [par normatīvo un administratīvo aktu koordināciju attiecībā uz tiešo apdrošināšanu, kas nav dzīvības apdrošināšana, par noteikumiem pakalpojumu sniegšanas brīvības efektīvākai izmantošanai un par grozījumiem Direktīvā 73/239/EEK (OV 1988, L 172, 1. lpp.),] 2. panta c) punkta nozīmē vai

[..]

— iestādi, kas paredzēta Regulā (EK) Nr. 44/2001 [..].”

Portugāles tiesības

10 Direktīva 2000/26 tika transponēta Portugāles tiesībās ar 2003. gada 14. aprīļa *Decreto-Lei nº 72-A/2003 – Lei do Seguro Obrigatório* (Dekrētlikums Nr. 72-A/2003 par Obligātās apdrošināšanas likumu), ar ko groza, pirmkārt, 1985. gada 31. decembra *Decreto-Lei nº 522/85 – Seguro Obrigatório de Responsabilidade Civil Automóvel* (Dekrētlikums Nr. 522/85 par transportlīdzekļa īpašnieka obligāto civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu) un, otrkārt, 1998. gada 17. aprīļa *Decreto-Lei nº 94-B/98 – Regula as condições de acesso e de exercício da actividade seguradora e resseguradora no território da Comunidade Europeia* (Dekrētlikums Nr. 94-B/98, kas reglamentē piekļuves apdrošināšanas un pārapdrošināšanas darbībai un tās veikšanas nosacījumus Eiropas Kopienas teritorijā).

11 Atbilstoši Dekrētlikuma Nr. 522/85, ar grozījumiem, kas izdarīti ar Dekrētlikumu Nr. 72-A/2003, 43. pantam:

“1. Apdrošināšanas sabiedrības, kuru juridiskā adrese ir Portugālē, kā arī apdrošināšanas sabiedrību filiāles Portugālē, kuru juridiskā adrese ir ārpus Eiropas Kopienas un kurām ir tiesības apdrošināt riskus saistībā ar “sauszemes mehānisko transportlīdzekļu izmantošanu, izņemot pārvadātāju civiltiesisko atbildību”, var brīvi norīkot pārstāvi katrā no dalībvalstīm, piešķirot viņam pilnvaras administrēt atlīdzības prasības personas dzīvesvietas dalībvalstīs saistībā ar nelaimes gadījumu, kurš notika dalībvalstī, kas nebija tās dzīvesvietas valsts (“atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvis”).

2. Atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvis, kuram ir pienākums uzturēties vai atrasties dalībvalstī, kurai tas tika norīkots, var rīkoties vienas vai vairāku apdrošināšanas sabiedrību vārdā.

3. Atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvim ir piešķirtas pietiekamas pilnvaras pārstāvēt apdrošināšanas sabiedrību attiecībās ar cietušajām personām 1. pantā minētajos negadījumos un pilnībā apmierināt viņu [kompensācijas] prasības. Viņam ir jābūt spējīgam izskatīt lietu cietušās personas dzīvesvietas dalībvalsts oficiālajā valodā vai valodās.

4. Atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvis savāc visu nepieciešamo informāciju saistībā ar prasību nokārtošanu un veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai vienotos par atlīdzības prasījumu nokārtošanu.

[..]”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

12 2007. gada 17. oktobrī uz autoceļa Spānijā notika satiksmes negadījums, kurā bija iesaistīts īrēts transportlīdzeklis, kuru Spānijā bija apdrošinājusi sabiedrība *Helvetia Compania Suiza SA de Seguros y Reaseguros* (turpmāk tekstā – “*Helvetia*”) un kurš izraisīja *Luis de Sousa Alves* nāvi un radīja miesas bojājumus *A. J. Vieira de Azevedo*; abi ir Portugāles pilsoņi.

13 *A. J. Vieira de Azevedo*, kā arī *L. de Sousa Alves* sieva un bērni cēla *Instância Central Cível da Comarca do Porto-Este* (*Penafiel*) (Austrumporto apgabaltiesas Centrālās nodaļas civillietu tiesa (Penafjela), Portugāle) prasības, lai panāktu nodarītā kaitējuma atlīdzību. Aizstāvībai tika piesaistīti, pirmkārt, *CED* – kas pārstāvēja *Helvetia* Portugālē, un, otrkārt, pakārtoti – Mehānisko transportlīdzekļu garantijas fonds.

14 Minētā tiesa, konstatējusi *CED* "tiesībspējas neesamību" un tādējādi – Mehānisko transportlīdzekļu garantijas fonda "tiesībspējas neesamību", šīs prasības noraidīja.

15 *A. J. Vieira de Azevedo*, kā arī *L. de Sousa Alves* sieva un bērni par nolēmumu, ar ko noraidītas minētās prasības, iesniedza apelācijas sūdzību *Tribunal da Relação do Porto* (Porto Apelācijas tiesa, Portugāle). Viņi apgalvo, ka *CED Helvetia* Portugāles pārstāvja statusā var tikt uzaicināta ierasties Portugāles tiesās uz lietas izskatīšanu saistībā ar nodarītā kaitējuma atlīdzināšanu.

16 Iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai apdrošināšanas sabiedrību pārstāvjiem, kuri darbojas ārvalstīs, kuri iecelti atbilstoši Direktīvas 2000/26 4. pantam un kuriem jābūt nepieciešamajām pilnvarām atlīdzības prasību pārvaldībai un administrēšanai, turklāt ir arī tiesības uz to, ka valsts pilsoņi uzaicina tos ierasties tiesā uz lietas izskatīšanu.

17 Šādos apstākļos *Tribunal da Relação do Porto* (Porto Apelācijas tiesa, Portugāle) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai ar [Direktīvas 2000/26] [..] preambulas 16.a) apsvērumu un 4. panta 4., 5. un 8. punktu ir atļauts celt prasību par zaudējumu atlīdzību saistībā ar negadījumu, kas noticis citā Eiropas Savienības valstī, pret apdrošināšanas sabiedrības, kas nedarbojas valstī, pārstāvi, pamatojoties uz [transportlīdzekļa īpašnieka] obligāto civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu[, kas iegādāta citā Eiropas Savienības dalībvalstī]?

2) Ja atbilde ir apstiprinoša, vai minētā iespēja celt prasību pret pārstāvi ir atkarīga no konkrētiem noteikumiem [pārstāvības līgumā], kas minēto pārstāvi saista ar apdrošināšanas sabiedrību?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

18 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 2000/26 4. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalstīm tajā ir noteikts pienākums paredzēt, ka atbilstoši šim pantam atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvis apdrošināšanas sabiedrības, kuru tas pārstāv, vietā pats var tikt uzaicināts ierasties uz lietas izskatīšanu valsts tiesā, kurā celta prasība par kaitējuma atlīdzināšanu, ko ierosinājusi cietusī persona un kas ietilpst šīs direktīvas 1. panta piemērošanas jomā.

19 Vispirms jāatgādina, ka, lai noteiktu Savienības tiesību normas piemērojamību, ir jāņem vērā gan tās formulējums, gan konteksts, gan arī tās mērķi (skat. spriedumu, 2013. gada 10. oktobris, *Spedition Welter*, C-306/12, EU:C:2013:650, 17. punkts).

20 Saskaņā ar Direktīvas Nr. 2000/26 4. panta 1. punktu katra dalībvalsts veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka visas apdrošināšanas sabiedrības, kas apdrošina pret sauszemes mehānisko transportlīdzekļu izmantošanas riskiem, katrā dalībvalstī, kurā tās saņēmušas oficiālu atļauju, ieceļ atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvi, kurš atbild par to prasību nokārtošanu, kas rodas pēc šīs direktīvas 1. pantā minētajiem negadījumiem. Šajās tiesību normās pašās nav prasīts, lai šis pārstāvis varētu tikt uzaicināts ierasties uz lietas izskatīšanu valsts tiesā apdrošināšanas sabiedrības, kuru tas pārstāv, vietā.

21 Iespēja uzaicināt atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvi ierasties uz lietas izskatīšanu neizriet arī no Direktīvas 2000/26 4. panta 4. punkta normām, saskaņā ar kurām šis pārstāvis savāc visu nepieciešamo informāciju saistībā ar atlīdzības prasību nokārtošanu un veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai vienotos par

šo prasību nokārtošanu. Ar šīm tiesību normām Savienības likumdevējs ir tikai precizējis minētajam pārstāvim noteiktos uzdevumus saistībā ar atlīdzības prasību nokārtošanu vienošanās veidā, bez norādes uz iespējamām tiesvedībām.

22 Tajā pašā Direktīvas 2000/26 4. panta 4. punktā – precizējot arī to, ka cietušajai personai vai tās apdrošināšanas sabiedrībai tikai tādēļ vien, ka ir iecelts atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvis, nav liegta iespēja iesniegt prasību tieši pret personu, kas izraisījusi negadījumu, vai tās apdrošināšanas sabiedrību, – ir tikai noliegts, ka šī pārstāvja iesaistīšanai būtu ekskluzīvs raksturs, un tajā pašā par sevi nekādi nav atzīts, ka būtu iespējams celt prasību tiesā, vēršoties tieši pret minēto pārstāvi.

23 Ja saskaņā ar Direktīvas 2000/26 4. panta 5. punkta formulējumu atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvim ir piešķirtas pietiekamas pilnvaras pārstāvēt apdrošināšanas sabiedrību attiecībās ar cietušajām personām un pilnībā apmierināt šo personu kompensācijas prasības, tad šajā tiesību normā, šādi nosakot šīs pārstāvības mērķus, nav precizēts tālab piešķirto pilnvaru konkrētais apjoms (šajā ziņā skat. spriedumu, 2013. gada 10. oktobris, *Spedition Welter*, C-306/12, EU:C:2013:650, 18. punkts).

24 Turklāt Direktīvas 2000/26 4. panta 6. punkta pirmajā daļā, kurā ir paredzēti kompensācijas prasību, kas celtas vai nu tieši pret personas, kura izraisījusi negadījumu, apdrošināšanas sabiedrību, vai arī pret tās atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvi, izskatīšanas noteikumi, ir norādīts vienīgi uz kompensācijas procedūras stadiju, kuras beigās rodas kompensācijas piedāvājums vai šādas kompensācijas atteikums, nekādi nereglamentējot iespējamo tiesvedības stadiju. Tātad pēc šīs tiesību normas nevar noteikt statusu, kāds atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvim varētu būt šādā tiesvedības stadijā.

25 Toties ir svarīgi norādīt, ka saskaņā ar tā paša Direktīvas 2000/26 4. panta 6. punkta otro daļu dalībvalstis pieņem noteikumus, lai nodrošinātu, ka tad, ja piedāvājums nav sniegts trijos mēnešos, jāmaksā procenti par kompensācijas apmēru, ko cietušajai personai piedāvājusi apdrošināšanas sabiedrība vai ko maksāt piespriedusi tiesa. No šīs tiesību normas izriet, ka, neraugoties uz iespēju iesniegt apdrošināšanas sabiedrības pārstāvim kompensācijas prasību, kompensācijas piedāvājumu galīgi nosaka tikai šī sabiedrība, izņemot, ja attiecīgā gadījumā maksāt kompensāciju piespriež tiesa.

26 Tādējādi ir jākonstatē, ka šī kompensācijas mehānisma ārpustiesvedības stadijā atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvis nekādi neaizstāj sabiedrību, ko tas pārstāv, un pilda vienīgi starpnieka funkcijas, kurām noteikti saglabājas ierobežots raksturs. Tiesvedības stadijā varētu būt citādi tikai tad, ja Savienības likumdevējs būtu to paredzējis, bet no Direktīvas 2000/26 4. panta 1.–6. punkta tas neizriet.

27 Visbeidzot Direktīvas 2000/26 4. panta 8. punkta – saskaņā ar kuru atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvja norīkošana pati par sevi nav apdrošināšanas sabiedrības filiāles atvēršana un saskaņā ar kuru šo pārstāvi nevar uzskatīt par šīs sabiedrības iestādi, tāpat vēl jo vairāk par iestādi Regulas Nr. 44/2001 izpratnē – mērķis nav un tā sekas nevar būt apdrošināšanas sabiedrības, kuru tas pārstāv, vietā uz lietas izskatīšanu valsts tiesā uzaicināmās personas statusa piešķiršana šim pārstāvim.

28 Nedz Direktīvas 2000/26 konteksts, nedz mērķi neļauj uzskatīt, ka Savienības likumdevējs būtu vēlējies prasīt, lai dalībvalstis paredzētu šādu statusu.

29 Tā kā saskaņā ar Direktīvas 2000/26 3. pantu katra dalībvalsts nodrošina, ka negadījumos šo noteikumu izpratnē tās 1. pantā minētajām cietušajām personām ir tiešas prasījuma tiesības pret apdrošināšanas sabiedrību, kas sedz attiecīgās personas civiltiesisko atbildību, nedz šajā pantā, nedz kādā citā šīs direktīvas normā nav prasīts, lai šo tiesību izmantošanai šīm personām tiktu atzīta iespēja tieši uzaicināt atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvi, lai tas ierastos valsts tiesā uz lietas izskatīšanu.

30 Šajos apstākļos ir svarīgi atgādināt, ka Direktīvas 2000/26 mērķis ir ceļu satiksmes negadījumā cietušajām personām garantēt līdzvērtīgu attieksmi neatkarīgi no tā, kur Savienībā negadījumi ir notikuši. Tālab šiem cietušajiem ir jāspēj savas dzīvesvietas dalībvalstī celt kompensācijas prasību pret atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvi, ko attiecīgajā valstī iecēlusi atbildīgās personas apdrošināšanas sabiedrība. Šī pārstāvja uzdevums ir vienkāršot darbības, ko veic cietušie atlīdzības prasībās, it īpaši, lai viņi varētu iesniegt sūdzību paši savā valodā.

31 Saskaņā ar Direktīvas 2000/26 preambulas 15. apsvērumu dalībvalstīm ir jāparedz, ka atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvjiem ir piešķirtas pietiekamas pilnvaras pārstāvēt apdrošināšanas sabiedrību gan attiecībās ar cietušajiem, gan arī valsts iestādēs, tostarp vajadzības gadījumā – ciktāl tas atbilst starptautisko privāttiesību normām par jurisdikcijas noteikšanu – arī tiesās.

32 Tādējādi attiecībā uz šiem mērķiem Savienības likumdevējs ir ne tikai ieviesis sistēmu, kurā cietušās personas katrā dalībvalstī var iesniegt kompensācijas prasību atbildīgās personas apdrošinātāja pārstāvim saskaņā ar procedūrām, ar kurām tās ir iepazīstinātas, bet ir arī loģiski papildinājis šo sistēmu, kā tas ir precizējis Direktīvas 2000/26 preambulas 14. apsvērumā – atzīstot cietušajiem tiešas tiesības celt prasību pret šo apdrošinātāju, bez pienākuma vērsties pret atbildīgo personu.

33 No iepriekš izklāstītajiem apsvērumiem skaidri izriet, ka Savienības likumdevēja griba ir bijusi tāda, lai apdrošināšanas sabiedrību pārstāvība, kura ir paredzēta Direktīvas 2000/26 4. panta 5. punktā, ietvertu arī funkciju, kas cietušajām personām ļauj valstu tiesās ar juridiski saistošu spēku celt prasību par tām nodarītā kaitējuma atlīdzināšanu. Tādēļ šajā saistībā to pietiekamo pilnvaru vidū, ar kurām ir jābūt apveltītam atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvim, ir arī viņa pilnvarojums saņemt paziņotus tiesas dokumentus (šajā ziņā skat. spriedumu, 2013. gada 10. oktobris, *Spedition Welter*, C-306/12, EU:C:2013:650, 23. un 24. punkts).

34 Kā Tiesa jau ir norādījusi, no Direktīvas 2000/26 sagatavošanas darbiem izriet, ka cietušās personas dzīvesvietas dalībvalstī esošā apdrošinātāja pārstāvībā, pēc likumdevēja uzskatiem, būtu jāietilpst pilnvarojumam saņemt paziņotus tiesas dokumentus, pat ja tas būtu ierobežots, jo tas nedrīkstētu būt pretrunā starptautisko privāttiesību normām par jurisdikcijas noteikšanu (šajā ziņā skat. spriedumu, 2013. gada 10. oktobris, *Spedition Welter*, C-306/12, EU:C:2013:650, 22. punkts).

35 Savukārt nedz no šiem no Direktīvas 2000/26 sagatavošanas darbiem, nedz no tās preambulas apsvērumiem neizriet, ka Savienības likumdevējs būtu vēlējies šo pilnvarojumu paplašināt tiktāl, ka pieļautu to, ka cietušo personu prasība savas dzīvesvietas valsts tiesā, lai panāktu, ka atbildīgās personas apdrošināšanas sabiedrība samaksā kompensāciju, varētu tikt ierosināta pret šīs sabiedrības pārstāvi.

36 Tā kā cietušās personas var paziņot tiesas dokumentus apdrošināšanas sabiedrības pārstāvim, nešķiet, ka Direktīvas 2000/26 mērķis vienkāršot darbības, ko šīs personas veic, šādā veidā nebūtu sasniegts un ka būtu nepieciešams, lai minētais pārstāvis turklāt varētu tikt pats uzaicināts ierasties šajā tiesā uz lietas izskatīšanu.

37 Savienības likumdevējs Direktīvas 2000/26 preambulas 13. apsvērumā arī ir precizējis, ka sistēma, ka atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvis ir cietušās personas dzīvesvietas dalībvalstī, neietekmē ne materiālo tiesību normas, kuras piemēro katrā atsevišķā gadījumā, ne jautājumu par jurisdikciju. Ja tiktu atzīts, ka atlīdzības prasība var tikt ierosināta tieši valsts tiesā pret šo pārstāvi pašu, nevis pret sabiedrību, kuru viņš pārstāv, tas varētu ietekmēt jautājumu par jurisdikciju. Turklāt minētās direktīvas preambulas 16. apsvērumā arī ir precizēts, ka šī pārstāvja darbības nav pietiekamas, lai piešķirtu jurisdikciju tiesām cietušās personas dzīvesvietas dalībvalstī, ja to neparedz starptautiskās privāttiesību normas par jurisdikcijas noteikšanu.

38 Šajos apstākļos nešķiet, ka mērķis uzlabot tiesisko stāvokli personām, kuras cietušas ceļu satiksmes negadījumā, kas noticis ārpus to dzīvesvietas dalībvalsts, nozīmētu, ka Direktīvas 2000/26 4. pants, kurā nav skaidri paredzēts, ka atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvis apdrošināšanas sabiedrības, kuru tas pārstāv, vietā pats varētu tikt uzaicināts ierasties uz lietas izskatīšanu – tā kā šīs cietušās personas var tieši celt prasību valsts tiesā pret šo sabiedrību –, būtu jāinterpretē tādējādi, ka tas netieši, bet noteikti liek dalībvalstīm paredzēt iespēju uzaicināt šo pārstāvi ierasties uz lietas izskatīšanu.

39 No visiem iepriekš izklāstītajiem apsvērumiem izriet – uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2000/26 4. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalstīm tajā nav noteikts pienākums paredzēt, ka atbilstoši šim pantam atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvis apdrošināšanas sabiedrības, kuru tas pārstāv, vietā pats var tikt uzaicināts ierasties uz lietas izskatīšanu valsts tiesā, kurā celta prasība par kaitējuma atlīdzināšanu, ko ierosinājusi cietusī persona un kas ietilpst šīs direktīvas 1. panta piemērošanas jomā.

Par otro jautājumu

40 Ņemot vērā uz pirmo jautājumu sniegto atbildi, uz otro jautājumu nav jāatbild.

Par tiesāšanās izdevumiem

41 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (sestā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 16. maija Direktīvas 2000/26/EK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz transportlīdzekļu lietošanas civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu, ar kuru tiek grozītas Padomes Direktīvas 73/239/EEK un 88/357/EEK (Ceturtā direktīva par mehānisko transportlīdzekļu apdrošināšanu), ar grozījumiem, kas izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 11. maija Direktīvu 2005/14/EK, 4. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalstīm tajā nav noteikts pienākums paredzēt, ka atbilstoši šim pantam atlīdzības prasību administrēšanas pārstāvis apdrošināšanas sabiedrības, kuru tas pārstāv, vietā pats var tikt uzaicināts ierasties uz lietas izskatīšanu valsts tiesā, kurā celta prasība par kaitējuma atlīdzināšanu, ko ierosinājusi cietusī persona un kas ietilpst Direktīvas 2000/26, ar grozījumiem, kuri izdarīti ar Direktīvu 2005/14, 1. panta piemērošanas jomā.

[Paraksti]